

Forum Standaardisatie

Wilhelmina v Pruisenweg 52
2595 AN Den Haag
Postbus 96810
2509 JE Den Haag
www.forumstandaardisatie.nl

notitie

Verwijdering WSRP van de lijst voor 'pas toe of leg uit'

FORUM STANDAARDISATIE

Agendapunt:	4D		
Bijlagen:	Expertadvies en consultatiereacties		
Aan:	Forum Standaardisatie		
Van:	Stuurgroep open standaarden		
Datum:	3 oktober 2011	Versie	1.0
Betreft:	Verwijdering WSRP van de lijst voor 'pas toe of leg uit'		

Waarom is een keuze belangrijk?

Uit de raadpleging van de expertgroep die in 2009 positief adviseerde over de opname is naar voren gekomen dat de dynamiek rondom WSRP sterk is afgenomen. Implementatie en ontwikkeling stagneren. Ondanks dat is gebleken dat het toepassingsgebied ('herbruikbare webcomponenten') nog steeds actueel is. Er zijn inmiddels ook alternatieve standaarden. Daarom wordt voorgesteld om WSRP niet zomaar te verwijderen, maar om een expertonderzoek uit te voeren naar standaarden binnen het genoemde toepassingsgebied.

Waarom kunt u met een 'gerust hart' ja zeggen tegen deze standaard?

De voorliggende notitie is het resultaat van een expertconsultatie, een publieke consultatie en bespreking in de stuurgroep open standaarden. Aanleiding is het verwijderverzoek van de werkgroep van het technisch overleg Digikoppeling (voorheen OSB). Via e-mail zijn alle experts die destijds zitting hebben genomen in de expertgroep WSRP benaderd, om hun visie te geven op dit verzoek. Enerzijds is uit de expertgroep en consultatie naar voren gekomen dat WSRP niet langer lijkt te voldoen aan de criteria voor een 'pas toe of leg uit'-standaard. Anderzijds komt het beeld naar voren dat het toepassingsgebied nog steeds zeer actueel is en dat er nieuwe standaarden, ontwikkelingen en ervaringen zijn.

Zijn er risico's verbonden aan de keuze?

Hoewel de geraadpleegde experts niet afwijzend tegen verwijdering van WSRP stonden, kan van het verwijderen van WSRP ook het signaal uitgaan dat het toepassingsgebied er niet langer toe doet. Dat laatste is niet het geval. Om die reden wordt het Forum gevraagd om een expertonderzoek uit te voeren naar alternatieve standaarden binnen het huidige functionele toepassingsgebied (kortweg 'herbruikbare webcomponenten').

Gevraagd besluit

3 oktober 2011

Het Forum Standaardisatie wordt gevraagd:

1. WSRP voorlopig niet te verwijderen van de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit';
2. Een expertonderzoek uit te voeren naar alternatieve standaarden binnen het huidige functionele toepassingsgebied voor WSRP, te weten *"Het bij elkaar brengen in een (keten)portaal van webapplicaties die door verschillende organisaties worden aangeboden, waarbij de leverancier van de webapplicatie controle moet houden over gedrag en presentatie van de webapplicatie."*

Toelichting

Waar gaat het inhoudelijk over?

Het gaat over Web Services for Remote Portlets, versie v2. De standaard wordt beheerd door OASIS.

WSRP maakt het voor een dienstverlener een (keten)portaal in te richten met behulp van webcomponenten van verschillende (keten)organisaties. Portalen tonen en aggregeren informatie uit diverse bronnen en tonen de informatie op een compacte en overzichtelijke manier aan eindgebruikers. Door gebruik te maken van de WSRP-standaard kan een organisatie in een portaal complete webcomponenten (inclusief logica en presentatie) van een andere organisatie opnemen als onderdeel van de portaal, met relatief weinig extra ontwikkelinspanning.

Hoe is het proces verlopen?

In november 2009 heeft het College Standaardisatie op advies van het Forum Standaardisatie WSRP opgenomen op de lijst met open standaarden voor 'pas toe of leg uit'. Bij de opname op de lijst is door het College Standaardisatie de aantekening gemaakt dat het Bureau in samenwerking met LNV bekijkt of, en zo ja hoe, een implementatieprofiel kan helpen bij de invoering van de standaard. Hieraan is uitvoering gegeven door een werkgroep van het technisch overleg Digikoppeling (voorheen OSB). In dit werkoverleg is men tot de conclusie gekomen om de uitwerking van het WSRP-profiel uit te stellen tot er een behoefte ontstaat aan het gebruik hiervan tussen verschillende overheden. Deze conclusie is vastgelegd in de notitie "Verslag werkgroep WSRP" d.d. 6 december 2010.¹

Het Forum Standaardisatie heeft naar aanleiding van de notitie van de werkgroep besloten deze als verwijderverzoek te beschouwen en genoemde argumenten te toetsen bij de oorspronkelijke expertgroep. Via e-mail zijn alle experts die destijds zitting hebben genomen in de expertgroep benaderd, om hun visie te geven op de argumenten en de conclusie van de werkgroep WSRP. Alle experts hebben aan deze oproep gehoor gegeven en reactie gegeven.

Het expertadvies dat is opgesteld naar aanleiding van dit verwijderverzoek, is in publieke consultatie gebracht. Hierop zijn vijf reacties gekomen van de volgende partijen: Belastingdienst, BKWI, KvK, NOIV en Proxy Lab. Deze reacties zijn bijgevoegd in dit document.

¹ Zie: <http://lijsten.forumstandaardisatie.nl/>

Hoe scoort de standaard op de toetsingscriteria?

3 oktober 2011

Op basis van het verslag van de werkgroep technisch overleg Digikoppeling en raadpleging van de expertgroep voor WSRP, is geconstateerd dat WSRP niet langer aan een aantal criteria² voor opname voldoet:

- Verminderde bruikbaarheid: De standaard toont op moment van schrijven onvoldoende bruikbaarheid, omdat behoefte aan de standaard bij overheidspartijen en ingebruikname in de praktijk is achtergebleven sinds opname op de lijst in 2009.
- Potentieel afgenomen: Door de stagnering van (internationale) ontwikkelingen met betrekking tot implementatie en ontwikkeling van de standaard, is het potentieel voor winst op het vlak van interoperabiliteit sterk verminderd.

Wat is de conclusie van de expertgroep en de consultatie?

De expertgroep geeft op basis van bovenstaande argumenten unaniem aan, het eens te zijn met het voorstel om WSRP van de lijst voor 'pas toe of leg uit' te halen.

Tegelijkertijd geeft de expertgroep de volgende punten ter overweging en als risico voor verwijdering:

- De beperkte behoefte en het beperkte gebruik van WSRP en andere technologie om integratie op presentatieniveau te realiseren, wordt naar mening van de experts vooral veroorzaakt door onmacht, gebrek aan wil en gebrek aan inzicht in de problematiek van dit toepassingsgebied.
- Standaarden voor presentatie integratie in portalen zijn wel degelijk relevant door de ontwikkelingen rond eOverheid, trajecten om een compactere rijksdienst te realiseren en andere initiatieven die besparing en samenwerking beogen. Hoewel de standaard WSRP als oplossing momenteel nauwelijks gebruikt wordt, lijkt de behoefte aan het invullen van het toepassingsgebied wel degelijk actueel te zijn.
- De expertgroep is het niet eens met het argument van het technisch overleg Digikoppeling dat het handhaven van WSRP op de lijst het gebruik van Web Services in de weg staat. Beide standaarden dienen een complementair toepassingsgebied: Web Services kunnen naast WSRP prima worden gebruikt voor data ontsluiting of ontsluiting van functionaliteit (zonder presentatie).
- De expertgroep constateert dat er sinds de expertbeoordeling van WSRP nieuwe initiatieven op dit toepassingsgebied worden ontplooid die voor nieuwe ontwikkelingen zorgen (o.a. OpenSocial, Apache Raven, etc). Deze standaarden bieden nieuwe/andere oplossingsmogelijkheden met betrekking tot hergebruik van informatie inclusief presentatievorm.

Tijdens de publieke consultatieronde zijn vijf reacties op het expertadvies ontvangen, waarvan twee reacties een inhoudelijke terugkoppeling gaven op het expertadvies. Een van de respondenten geeft aan het niet eens te zijn met verwijdering van de standaard van de lijst. De belangrijkste argumentatie hierbij is de actualiteit van het toepassingsgebied en het risico dat overheidsorganisaties eigen keuzes maken op dit toepassingsgebied.

Welke additionele adviezen zijn?

Uit de raadpleging van de experts komt naar voren dat de behoefte aan het invullen van het toepassingsgebied wel degelijk actueel blijft. Relevante trends die deze behoefte voeden zijn steeds verdergaande ketensamenwerking, geïntegreerde e-

² Deze criteria staan beschreven in het rapport, "Open standaarden, het proces om te komen tot een lijst met open standaarden", P.H. Minnecreé and L. Korsten, Verdonck, Klooster & Associates B.V., 2008.

overheidsdienstverlening en een compactere rijksdienst. Dit inzicht is ook naar voren gebracht in een van de consultatiereacties. Er zijn in het expertonderzoek en consultatie ook verschillende alternatieve standaarden en ontwikkelingen genoemd.

3 oktober 2011

EL&I (Antwoord voor Bedrijven) voert momenteel een onderzoek uit naar bruikbare standaarden binnen dit domein. De onderzoeksresultaten worden medio oktober verwacht. SURFnet maakt reeds gebruik van een alternatieve standaard (OpenSocial) in haar dienst SURFconext.

Gezien de actualiteit van het toepassingsgebied ('herbruikbare webcomponenten') wordt het Forum gevraagd om WSRP voorlopig niet te verwijderen en een expertonderzoek uit te voeren naar alternatieve standaarden binnen het toepassingsgebied.

Bijlagen

3 oktober 2011

1. Leerpunten m.b.t. de procedure WSRP
2. Stukken van oorspronkelijk opname WSRP³
3. Expertadvies verwijdering WSRP, d.d. 29 juli 2011⁴
4. Overzicht reacties consultatieronde:
 - o Belastingdienst
 - o BKWI
 - o KvK
 - o NOIV
 - o Proxy Lab

³ Zie: <http://lijsten.forumstandaardisatie.nl/open-standaard/wsrp>

⁴ Zie: https://www.forumstandaardisatie.nl/sites/default/files/ES/2011/1011/20110729-N_otitie_WSRP.pdf

Bijlage 1: Leerpunten m.b.t. de procedure WSRP

3 oktober 2011

Ten aanzien van de expertprocedure rondom WSRP kunnen de volgende leerpunten worden geïdentificeerd:

1. Betrokkenheid van de aanmelder. De oorspronkelijke aanmelder CWI, is na de intake niet meer betrokken geweest bij de procedure: de indiener is niet betrokken in de voorbereiding op de expertgroep, is niet verschenen in de expertmeeting en heeft geen bijdrage geleverd aan schrijven of reviewen van het expertadvies. Dit punt is inmiddels geadresseerd in de huidige opzet van de procedure: aanwezigheid en betrokkenheid van de indiener is een voorwaarde voor het doorgaan van de procedure.
2. Omvang/representativiteit van de expertgroep. De samenstelling van de expertgroep was om verschillende redenen (o.m. periode van het jaar, onvoldoende belangstelling) beperkt van omvang en diversiteit. Dit punt is inmiddels geadresseerd in de huidige opzet van de procedure: nu zijn expertgroepen omvangrijker, via een template wordt gepoogd de samenstelling van de groepen te verbeteren en het Bureau Forum Standaardisatie doet een openbare 'call for experts'.
3. Voorwaarden voor opname. Een implementatieprofiel en incompatibiliteit tussen leveranciers van WSRP waren als aandachtspunten opgenomen in het expertadvies. Beide punten hadden achteraf gezien door het Forum waarschijnlijk beter omgezet kunnen worden in voorwaarden voor opname. Als voorwaarde voor plaatsing op de lijst had dan kunnen gelden: in kaart brengen van de incompatibiliteiten tussen oplossingen van leveranciers en opstellen van een implementatieprofiel.
4. Consultatie belanghebbenden. Omdat de standaard technisch van aard is en zich sterk richt op implementatie in voorzieningen, was het achteraf gezien beter geweest om input te verzamelen van beoogde gebruikers/implementatiepartijen bij de overheid, vóór het starten van de expertprocedure. Daarnaast was de betrokkenheid van deze partijen in de expertgroep beperkt (bv Digipoort, zie ook punt 2). In de huidige procedure (b.v. rondom DKIM) is hier inmiddels wel gehoor aan gegeven, door al voor de expertprocedure en in aanvulling op de intake, mogelijke toekomstige belanghebbenden te consulteren en dergelijke partijen ook in de expertgroep op te nemen.